

שני שירים

אחר

שני שירים אלו נכתבו רוסיית בידי איש יהודי יליד ברית-המועצות, היושב בה עד היום. היה כלוא שנים רבות במחנה-עבודה בסיביר. האיש לא היה מעורה בתרבות העברית, ונתקרב לנושאים יהודיים בשנות גלותו. "משה" תורגם בידי חנניה ריכמן, "שרול" בידי בנימין גלאי. קובץ שיריו במקורם ובתרגומם העברי יצא לאור השנה בארץ.

יורד לו עם טָרָס מַעַל סוֹסוֹ. מַחְלִיף
דָּבָר שִׁים עִם אַנְדְּרִי. הוֹלֵץ נֶשְׁקוֹ. מוֹפִיעַ
רֶב־תְּלִנְנִים מְנֹסָה... רֹאשׁ לוֹ קְחִלִי
עַת מְרִיגָה נְזוּרָה מֵעַם אֲבִיהָ.

נֹה צַר צַל יַעֲנֵקֵל. דָּא צַל שְׁמָרוֹ אֲמֵן-לֵב
לְסֵץ, עַת אֲחִיוֹמִי בְּתָרוֹ בְּמֵאֲכֵלָתִי...
סָתָם, צַר ! — מִי אֵת הַנַּעַר יִטְלֵטֵל קְתָף:
צַל יַעֲנֵקֵל מֵהַ תּוֹעַ ? סָבָה, וְקָנָה הוּא, יֵלֵד.

צַל מְרֻזְחִים קָרְאָתִי, צַל פְּאוֹת פְּנִים.
צַל אֲדָמִי-הַעוֹר כְּרֶסֶף סָפְרִים מְלָאָה לָהּ.
אֶךְ מִכּוֹסֶף אֲתָה שְׂתֵּה מְלוֹא לְגִמְךָ בְּנִי,
לְבַעַת כִּי מְרָה מִנֵּת-נֶכֶד, כִּי אֲמַלְלָהּ.

רְעִים, קְסָמִי-לְרֶב... גְּדֹל כִּי לְבָרְכָה !
שְׁמוֹת רְבִים, רְמִים בְּסִפְרָה... לֹא יִתְמוּ.
הוֹס, קְמַסְנֵתָ, אוֹיֵלְגְשִׁינְגֵל... בַּק אַחַת
נְבוֹךְ פְּתָאם הָאֵב... צַל מֵה וְלָמָּה ?

אָמור לִי: מִיֵּהוּ שְׂרוֹל ? פֶּאן, אָבָא, מְשִׁיחִים...
קוֹרְאִים לִי שְׂרוֹל-בֶּן-שְׂרוֹל... לֹא סְלִנְקָה
אֲתָה לְנוֹי ?
סָתָם שָׁם... מוֹכֵר טֶבֶק... אָנֹכִי, לְפָרְחָתִים
אֵל לֵב מְשִׁים... נוֹ, אֵת זוֹרָא, יְלָדִי קָרְאֵנוּ ?

לֹא, דָּא אָחִי, לֹא כֶף, אֲתָה חוֹתֵר סְחוֹר סְחוֹר...
יֵשׁ, אָחָא, מְסַחֲפִים, אֲשֶׁר תִּכְתֵּב בָּם הֶגְהָה,
יְבֵד חֲדָרֵי לְבוֹ דְבַר רְגוֹזִים בְּרַחוּם: ֶ
שְׂרוֹל מִיֵּהוּ, מֵהוּ. — כֶּכָּה יִתְרַחַר כֹּל רַבַּע

הַכֹּל אֲרַע בְּדִין, מִי שְׁנַמְשׁוֹ שְׂרִיגָה
לֹא יִמְלֵט נֶשְׁשׁוֹ עַת יִתְבַּטְּנוּ סַעַר.
אִם לֹא הַיּוֹם — מִסָּר, תִּישַׁח פֶּאן אֲבָנֵי-יָד
מִתוֹךְ גְּלִי חוֹצוֹת בְּלֶבֶב הַנַּעַר.

אוּ אֲנִי יַעוֹר בּוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּסִלְמִישׁ
יִבְשִׁיר חֲרַת בְּנוֹ הַסָּפֵר אֲלֵי לוֹם.
תוֹהָה אֲתָה ? אִם כֵּן, צַל מֵה גְּבִלְתָּ אִישׁ ?
שְׂבַחְתָּ אִיךְ תֵּרָן הַנֶּשֶׁשׁ לְעַת רוּם ?

משה

אֵלֵי, לֹא אוֹכֵל עוֹד, נְלֵאִיתִי מְדַרְךָ-! :
אָנוּשׁ יִמְרָגֵן הַמּוֹן הַפְּקָדָךְ.
הוֹ, לָמָּה הַבְּטַחְתָּ לּוֹ אֶרֶץ אַחֲרָת,
אִם אֶרֶץ מְצָרִים: קָרָה לוֹ כָּל כֶּף ?

מֵה קָלוֹן הַעֲבָדוֹת לוֹ ? יִהְיִיל הַגּוֹיִד עוֹד —
וְהוּא הַזּוֹכֵר אֵת סִירֵי הַבְּשָׂר,
יָשׁוּב אֵל פְּרַעַה הַבּוֹנָה פִּירְמִידוֹת,
אֵל תַּחַת מְגָלֵב הַנּוֹגֵשׁ, וְהַצָּר.
עַד אָנָּה, אֵלֵי ? עַד מָתִי זֶה קִבְחָת-
הָרִיב צַל קִצָּת אֲשֶׁר מֵהוּל בְּזוּיָךְ,
כֹּה אִישׁ אֵת רַעְהוּ, כְּצֵאן רְדוּף פַּחַד,
לְדַמְדָּמִים: יְדַחֲפוּ כְּטָרוּף ?

קִצָּתִם, כְּעוֹרִים הֶרְגְּלוּ אֵל הַעֲלֵט —
וְהֵם נִגְרָרִים בְּשִׁבְלֵם הַגּוֹדֵשׁ,
קִצָּתִם, כִּיֵּצוּן, בְּהַנּוֹצָה מִבְּהֵלֵת
בְּחוּל-הַמַּדְבָּר: יִטְמְנוּ אֵת הָרֹאשׁ.

הֵאֵם זְלִי-רוּחַ יִרְשׁוּ גַּי-כְּנַעַן ?
שְׁחָם לְבַבְשׁ אֵת טוֹכֵם הַבּוּיָה.
מִסוֹד עֲרַפְלֵי שֶׁל הַשַּׁחַר לִי יֵצוּן
הַד אֲסַק תְּדַשׁ, מִחוּז סַפֵּץ הַזּוּיָה.

לְמִי שְׁלַחְתָּם לֹא הִסְתִּיר מֵהֶם שְׂסַק,
לְמִי שְׂבַרְכִי הַנֶּכֶד לֹא הִתְעוּם,
לְאֵלָה דְּוּוּיִי הַצָּמָא לְשָׁמִי-רַחֵם —
תּוֹן דְּוִי זֶה כָּא שֶׁר, אֵלֵי הַרְחוּם.

שרול

כֶּכָּה עַת שִׁיבָה... אֶךְ עוֹד, לְעַת אֲבִיב, אָנוּכֵר
כִּיֵּצֵד, לְמִשְׁרָקֵי רוּחוֹת, בְּנֶשֶׁשׁ תַּעֲצֵל
הַמִּית צִלִּילִים... צְדָצְדִי נֶצְטַחְרוּ כְּפִסוֹר,
אֲכַל זְכָרְתִּים, כְּעוֹף כְּלוֹא — אֵת נוֹף הַיַּעַר.

רֹאֵה אֵינָה בּוֹן קֶף ! נֶפְשׁוֹ — פְּתַחֵי אוֹלָם,
יּוֹצֵאת לְכָל צוֹקָה, כִּי מִנֵּת חַיִּים נִגְזַלְתוּ
מֵאֶלֶף עִירוֹת, בְּרַחֲבֵי עוֹלָם,
צַל חֲצָרֵי דִיקָקָה הוּא הַזּוֹנֵה לוֹ.